

van de interne begeleider

Zelfstandigheid

Wij hebben op de opleiding de volgende definitie van opvoeden geleerd: opvoeden is begeleiden op weg naar volwassenheid. Opvoeden wordt in de eerste plaats thuis gedaan en in de tweede plaats daarbuiten, zoals op school, binnen de sport- of hobbyclubs en te midden van vrienden en familie.

Willen wij kinderen goed begeleiden op die weg, dan moeten wij goed naar hen kijken. Het kind zelf heeft ook die innerlijke drang om "groot" te zijn en als zodanig beschouwd te worden. U kunt zich vast de koppigheidsperiode van uw kind op ongeveer driejarige leeftijd nog wel herinneren; "Ikke kan zelf doen, ikke doen!" De peuter wil zichzelf aankleden en kan ook al best alleen een bord pap leeg eten, vindt hij. Hij heeft het nodig te laten zien dat hij al een beetje zelfstandig is. Dit is goed voor zijn zelfvertrouwen. Ook dient de pubertijd om zelfstandig te worden. Het afzetten tegen de ouders hoort er gewoon bij, hoe ontzettend irritant en vermoeiend dat ook kan zijn.

De ouder moet geleidelijk aan al op de basisschool het kind een beetje loslaten. Uw kind zal regelmatig aangeven dat hij het zelf wel kan. Dat loslaten is voor veel ouders een probleem. Ze vragen zich af of hun kind bepaalde dingen wel aankan en of het allemaal wel goed komt. De ouders zien allerlei gevaren die op de loer liggen en vertrouwen er niet op dat het kind het zelf kan.

Hiermee ontnem je het kind een goede stap op weg naar die volwassenheid. Zelfstandigheid aanleren hoort daar ook bij. We zijn te veel geneigd voor onze kinderen te denken en alles voor ze te regelen en in te vullen. We onderschatten hun vermogen om voor zich zelf te zorgen. We "pamperen" te veel en we zijn bezig de kinderen groot te brengen door ze klein te houden (boek van lea Dasberg).

Kinderen gaan er op rekenen dat hun moeder het vergeten pakje drinken of de gymspullen nog wel even op school komt brengen. Eigenlijk zou u dat niet moeten doen. Kinderen moeten leren verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen spullen. Hebben ze geen drinken/eten of mogen ze niet met gym meedoen, dan zullen ze de volgende keer beter opletten. En daar gaat het om. Ook het loslaten in het verkeer vinden vele ouders moeilijk. Maar ook dat moet een keer. Normaal gesproken is uw kind vanaf groep 5 heel goed in staat veilig naar school te lopen of te fietsen. Uw kind kan heel goed zelf aan de juf vertellen dat hij naar de orthodontist moet. Vaak zien we dat de ouders dit nog komen mededelen. Wij denken dat veel ouders hun kinderen onderschatten qua zelfstandigheid. Kinderen kunnen meer dan u denkt. En laat u het hen zelf maar ervaren en doen. Daar worden ze "groot" van en wordt er niet meer zo tegen u aangeleund.

Hoe werken wij aan zelfstandigheidsbevordering op school? Dit begint al bij de kleuters door ze zelf hun jas te laten aantrekken en hun tas te laten wegzetten. Een aantal jaren geleden zijn wij begonnen met "zelfstandig werken". Het leek eerst om een apart vak te gaan, maar het is een werkwijze in de groep, een organisatievorm. De juf heeft op de momenten waarop er zelfstandig gewerkt wordt haar handen vrij om kinderen extra hulp te geven. De leerkracht mag dan niet gestoord worden. De kleuterjuffen doen dan een kralenketting om, de hogere groepen werken met een stoplicht dat dan op rood staat. De kinderen werken dan helemaal zelfstandig aan één of meerdere taken en moeten opkomende probleempjes eerst zelf of met elkaar oplossen. Deze manier van werken is aangeleerd bij alle kinderen en deze vaardigheid is nodig om goed te kunnen werken met de dag- en weektaken, waar we vorig schooljaar mee begonnen zijn.

De bedoeling van de dag- of weektaak is dat de kinderen zelf een gedeelte van hun werk leren plannen en gaan inschatten hoeveel tijd ze ermee bezig zijn. Ze gaan zichzelf leren sturen. Door hen verantwoordelijkheid te geven zullen ze verantwoordelijkheid leren: een belangrijke stap in het zelfstandig worden. Dit is natuurlijk een leerproces. Hiermee wordt in groep 1 al een begin gemaakt en dit wordt per schooljaar verder uitgebreid. Dit alles uiteraard onder begeleiding van de leerkracht die alles goed in de gaten houdt. De uitleg en extra instructie blijven zeker een terugkerend onderdeel van de lessen.

U zult hier volgend schooljaar zeer zeker meer van horen.

Iedere dag dragen ouders en leerkrachten dus bij aan de opdracht/taak die opvoeders hebben: het kind begeleiden op weg naar volwassenheid. En dat is een schone taak, maar lang niet altijd een gemakkelijke.

Josje Beers

